

DE IZEGEMSCHÉ KIJK-UIT,

Verschijnende bij gelegenheid en appetijte, en opgesteld
door BERNARDUS POMPE.

Al lag de waarheid in het graf,
Al wat haar drukt, dat moet er af.

Te bekomen bij den drukker VION-VAN ECKHOÛTTE aan 10 centiemen per nummer.

AAN MIJNE MEDEBURGERS.

Mijne brave medeburgers zijn toch lastige menschen! Ik hoor ze overal met ongeduld naar mijnen Kijk-Uit vragen, juist alsof Bernardus tot iets verplicht ware en zelfs niet een paaschvakanske zou mogen nemen. Ge moet toch peizen, beste lezers, dat ik nog al iets heb afgezien met den veertigdaagschen vasten, en dan met... mijne paaschbiecht!... dat was een affaire!

Nu, gij allen eene goede kavevaging gedaan en u met den Heer en met uwen evenmensch hebt hooren, maar op paaschdij naast deed mij zich door twee personen naar zijnen biechtstoel brengen: 't was immers den paaschpenning te ontvangen. Wat het geld toch doet! En die menschen leeren geheele dagen dat ge 't wereldsch goed niet moogt betrachten. — Jammaar, z'hebben 't liever zelve.

Dat 'k ik menheer Verstraete ware, 'k zou ik eene stokerij op mijne pastorij zetten voor mijne zuster en ze zou voorzeker lachen van blijdschap.

Is 't waar Remij Oogo, dat uw fabriekvolk, niettegenstaande het verlies van eenen werkdag, de verledene week geforceerd is geweest elk eene halve reziere houillie te nemen en op hunne kleine daghuur te laten afhouden, omdat gij niet weet waar met uw laatste schip kolen varen? — Als 't waar is, 't is niet te schoone!

Wilt g'eens weten hoe men te Izegem op het stadhuis te werk gaat? De Cerle doet eene aanvraag over verschillende maanden en tot nu toe hebben ze nog geen antwoord gezien; en de tooneelmaatschappij vraagt stads goedkeuring voor het geven van eenen prijskamp en als ze een tiental keeren om het antwoord hebben geloopen, zet men hen vriendelijk aan de poort: men herkende die

— Hoe is dat gebeurd, mijn kind?

— Eerweerde vader, 'k zal 't u gaan verklaren: ik zat in de misse achter 'nen dies en juist aan 't evangelie werd ik iets gewaar dat 'k noch zien noch gevoelen kon; maar 'k meende eeuwig dat 'k ging steendood vallen: 't ging eindelijk zoo verre dat 'k naar de versche lucht moest en 'k en keerde niet meer weêre.

— En was dat een mijner Sussen?

— Ja, eerweerde vader.

— 'k Zou 't gelooven ook, want we moeten wij

derlijk huis was als zijne beenen er nog uit staken. Een tamboer ging 's anderendaags nog stekeblind van 't bier, dat uit zijne oogen liep, de herbergen van stad af.

5^e Bernardus heeft ook bemerkt dat het volk allengskens verstandiger wordt en dat er veel minder bedevaarders waren dan overjaar.

6^e Bij die beëvaart zond men eene depeche naar Romem om 20,000 benedictien voor de pillegriems en ze kregen ze dadelijk. Jammaar in plaats van 20,000 waren er geene 15,000 noodig en men had er ten minsten 5000 over. Bernardus zou willen weten waar dat ze die 5000 benedictien gegoten hebben en zoo ze kunnen goed blijven zonder te springzouten tot 'ne naaste keer.

Bij gebrek aan plaats is Bernardus verplicht eenige kleine aantekeningen naar zijn volgend nummertje te verzenden.

Hij verhaast zich ook zijne medeburgers het gelukkig nieuws te brengen dat hij in 't bezit is van eene fijne staalplate verbeeldende de cirque Lonneville naar eene fotografie, welke kostelijke gravuur, vergezeld van eene wijdloopige beschrijving, de lezers van den Kijk-Uit zich binnen eenige dagen zullen kunnen verschaffen aan den civielen prijs van 10 centiemen.

woont die kalant? 'k En zou ik mij percies niet veel moeite ontzien, hadde menheer Vandendriessche mij ten minsten gezegd waar hem vinden, in welke straat en welke numero; maar dat is nu al een blind zoeken voor Bernardus.

Hadde Bernardus toch geweten dat 't voordeel zou geweest zijn met 'nen hektoliter asche en een van Pols guanozakjes op zijn hoofd (pouab!) naar de biecht te gaan, hij zou het wel gedaan hebben; maar zie, 't is nu te laat.

M. SLOSSE EN ZIJNE SERMOENTJES.

De vastentijd was oprecht geestig van dees jaar en Bernardus ging alle zondagen naar de vespers om de passie-sermoentjes van menheer Slosse te hooren. 'K wedde dat er te Sint. Anne niet één kwazot te vinden is, die 't beter doet: het springertje spooft vuur en vlam en sloeg op zijnen praatstoel om hem stuk te slaan. 'K zal, zegde hij 'nen keer, bij al de kiezingen tegen de liberalen werken met handen en tanden en van deur tot deur gaan om de stemmen af te persen. — Stel u, mijn manneke, ge kunt toch niets meer doen dan gijlieden tot nu toe gedaan hebt en wij zullen u niet omverre loopen. Slaap dus maar gerust op uwe twee ooren.

hield ze geene rekening van onze twee gendarmen en den zouaaf. Zoo werden zondag geleden acht dagen de makaronverkoopers van den knok gedreven door Slosse en de arme dutsen gehoorzaamden met spijt en al tegenmoirende! Bernardus zou willen weten wat Slosse daar te zeggen heeft en wat er hoegenaamd wie iets te zeggen heeft, als men geen beletsel van passagie of oorzaak van stoorring is? Bernardus raadt de makaronverkoopers daar zondag nogmaals te gaan en Slosse, zoohaast hij er zich durft vertoonen om hen aan te spreken, met kracht en gezwindheid de vijfde op zijn bakhuis t'aplikeeren of hem eenige keeren eenen welgepaste voet toe te dienen daar waar zijne ruggraat eindigt: is zijn kruinenken gewijd, zijn ootje is het niet. Zoo eenige leskes zouden dien stoutstrik wel te pas komen. 't Is jammer dat hij met Bernardus niet af te rekenen heeft!

De gebenedijde vrouwe uit de Markstrate is vol bezorgdheid voor het welvaren van hare medemenschen, bijzonderlijk voor de genen die haar en haren man niet bewierooken. 't Is alzo dat zij overtijd onderduim wat gal heeft gespouwen tegen een deftig huis dezer stad. Zij heeft willen kwaad doen maar 't heeft niet gepakt.

Hetgeen ook menigmaal het mikpunt zijner strate-sermoenen was, dat waren de concerts gegeven door den Cerele Musical, die van elkeen, tot zelfs van de verkleefdeste katholieken, als echte kunstfeesten gewaardeerd zijn. « En daar komen sommigen chanteuzen, riep hij uit, die geene beloften van zuiverheid gedaan hebben! »

Hadde zijne moeder ook belofte van zuiverheid gedaan en zou die onweerdige priester dom genoeg zijn om zijne moeder daarom voor slecht uit te geven. Heeft zijne maarte — en 't is een snel dingske! iets dat menheer Slosse zeer gemakkelijk kan bekooren! — ook belofte van zuiverheid gedaan? — Hoor, dwaaskop, Bernardus kent vele menschen die geene belofte van zuiverheid gedaan hebben en die daarom niet te min eerlijk en treffelijk zijn, en hij kent er ook vele die ze zoowel gedaan hebben als gij en die noch het een noch het andere zijn.

HOE SCHANDELJJK!!!

Eenige heeren, ware kunstliefhebbers, van stad hebben hier op hunne kosten eene muziekschool ingericht, waar elkeen, groot en klein, klerikaal en liberaal, zich gratis in de kunst mag oefenen om later zoowel in de kerke als in den Cerele muziek te doen. Vooreerst weigert de stad aan dat edel

alzo dat men hier den werkman het mes op de keel zet en dommigheden doet verbeelden.

Ge moet gij niet peizen dat onze geestelijken en deze van ons omliggende niet in vrede leven; zie 'ne keer.

1° Onze pastoor heet François en het hondje van menheer Slosse heet Françoisje! Dat is als om te zeggen: mijn hond is ten minsten zoo vele weerd als mijn meester. — Is dat sterk genoeg?..

2° Over een drietal weken deed Dupanloup van Emelghem een sermoentje en als hij ten hoogsten in zijae welsprekendheid was, verveelde hij zoodanig menheere pastoor, dat deze den autaar opging en maar begon zingen: *Credo in unum Deum*. Dupanloup kwam natuurlijk af, en wil nu voor dit affront Emelghem verlaten: hij solliciteert voor 't postje van biskop in *partibus ezelum* in plaats van *infidelium* en als dat niet lukt, zegt men, steekt hij zich kerkewitter.

3° De Ingelmunstersche biermarchand van uit de stouterikstrate van Handzame doet 't nog beter. Sedert de pastoor hem eenige pinten deed verliezen, wil hij naar geene bedevaarten meer gaan: zoodat menheer Vandewalle gerust is in den gevangene van Romen: het kan hem niet meer ver-

En gij, stadhuisheeren, zult gij beginnen uwe oogen openen en zien wat voor kerel gij, in strijd met de wet, ontslaat van 't abonnement? Zult ge beginnen verstaan waartoe al zijne schoote werken dienen, waarmee hij u en het volk schaamteloos onder de voeten trapt? Zult gij beginnen zorgen voor een eigen en solied onderwijs voor meisjes en voor knechten? Zult gij u een eigen hospitaal, een eigen oudmanshuis bezorgen, waar men met onze arme en ongelukkige medeburgers niet naar willekeur den aap kan houden?.. Zult gij... maar 'k zwijge... want ge zult toch niets doen: ge zijt er te lafhertig en te dom toe, Bernardus zegt u dat.

Nikodeem heeft zich laten gezeggen dat de vervaardiger van 't liedje van de Kijk-Uit G. Mon... is en dat de groote admirateur en voorstaander der verspreiding van dat krapulewerk den heer Olieander Vereruyse-Rasseel is. Beide mannen zijn te groote kaka, opdat ik er mij zou meê bezig houden; ik dekoree ze met 't order van Xaveer en dat ze hunne medalie in zalige dommigheid verslijten.

KIJKJES.

De « Burgervriend » heeft dikwijls geklaagd dat wij verrek hadden aan nojicie-geante... maar de mens en werd komiekzot. Hij verklaarde (hoe stichtend!) dat hij nog met zijn eerste vier bijzat en dat Mgr. 'nen keer te Brugge zekere snotmuil, met name ende fame Slosse, vout en hem zegde: ga naar boos Izegem, daar zult gij de wereld leeren kennen; en hij verzekerde dat Mgr. allezins waarheid sprak. — 't Is nu te zien of die snotmuil niet te dom zal zijn om de wereld te leeren kennen.

Die nieuwe vlaag ging voorbij en hij keerde tot zijnen normalen staat weder en droomde nu wêr van anders niets dan van liberalen en van slechte gazetten. Hij verklaarde zelfs dat hij Bernardus Pompe met den naam van booswicht ging bestempelen indien hij nog één letter tegen hem durfde schrijven. — Nu zit Bernardus in 't zweet, zulde. — Als t u belieft, menheer Slotse, en zegge 't toch niet?... 'k zal liever in de Sussen gaan.

In zijn sermoen van 22 maart verklaarde hij dat de francmaçons metsersbazen waren, de vrijdenkers metsers en de liberalen metserdienaars; maar gezien men niet bouwt zonder houtwerk, peist Bernardus dat de kwajongens, zooals Slotse en konfraters, de timmerlieden zijn en Bernardus wenseht door hen wat min vermolmd hout te zien leveren.

Eh wel! Bernardus en vindt dat goen beetje kristelijk voor eene schepeninne, presidente van den ontdekten armen, meter van 'ne klokke, enz.

Bernardus heeft Amelie geheel wel van jongs af gekend en daarom ware het veel beter dat zij een weinig haren snater hield. Anders... Liegen, lasteren en den evenmensch schade toebrengen is eene wraakroepende zonde, en die dat doen, krijgen voorzeker de hemelpoorte tegen den neus.

Dat is 't geloove van Bernardus.

M. Stauthaemer, g'hebt het gekregen met d'eerste kommunie, eh?... Dat zal u leeren den pasteur t'huis laten. Waarom toch dien heer naar uw feestmaal niet gevraagd? Hij eet zoo geerne taarten!

M. de burgemeester, is het waar dat ge de twee onsierlijke hoeken aan de nieuwe statiestraat behoudt voor kakhuizekes? Wij hebben nu al pishoeken genoeg in stad, niet waar, menheer? 't Mogen nu wel kakhoeken beginnen zijn!

Wilt ge weten hoe men hier eiskes maakt? Eh wel, 'k ga 't u zeggen: er is niet één pachter van den baron, die in de groote gulde niet moet zijn met of tegen wille. Vraag 'nen keer aan G. Ameye, waarom hij van den baron de deur tegen den neus kreeg als hij ging vragen om een zijner huizen te pachten: 't was omdat hij naar de sussen niet gaan en de Depelichy niet verlaten wilde. En 't is aan onze stadhuispuffers nog vergeven, omdat zij alzoo handelen nit dommigheid en dwang. — Hier op volgt eene reeks sermoentjes, welke gesloten worden met de ongehoordste akten van dwingelandij en kwaadaardigheid!

1° Alwie naar de muziekschool ging, werd uit de kongregatie en de zondagschool gedreven en alzoo het heel weinig onderwijs dat er hier te verkrijgen is, ontzegt. — 2° Dat was onvoldoende: het schandaal moest compleet zijn! Een brave werkmán, die twee zonen en twee meisjes heeft, welke laatste naar de meisjesschool van Depelichy gaan, stemde aan zijne zonen toe van muziek te leeren, en niet zoohaast komt dat aan de ooren van den 20maal miljoenairen edelman of hij schuift de twee zusters op straat, ontzegt ze al onderwijs en stoot ze het ongeluk in, gezien wij geene andere school hebben!!! Is dat wraakroepend en bloedend hoonend genoeg?.... En die kerel draagt het priesterkleed en men noemt dat edelman!.. En in zijne handen bevinden zich al de instellingen, welke de noodwendigheden van het menschedom vragen: scholen, hospitaal en oudmanshuizen, en onze stad bezit niets en heeft nergens iets te zeggen! Groote God! waar gaan wij naartoe?..

schillen of de Paus op zijnen troon zit of niet; hij vaagt er vierkant zijne pollevien aan.

Nog iets voor den burgemeester: 'k zie in het Izegemsch weekblad dat de somme welke de stad volgens uwe belofte te goed heeft als schadeloosstelling, omdat wij de gaz niet krijgen, reeds tot 50,000 frs. belooft, en 'k zou van u willen weten of gij die somme, welke gij ons zedelijk verplicht zijt, zoo wij ze anders niet krijgen, zult aan de stad afleggen. Belofte is schuld en ge zoudt ge toch zeker voor die vijfig duizend franks naar d'helle niet willen gaan?... 't Is 't hopen voor uwe eere en welzijn dat wij 't later in uw testament, zullen vinden.

Zou menheer Vyncke van Ingelmunster niet nog 'ne keer Blondeels dochtertje omverre loopen? Dat was schoone voor 'nen geestelijke!

Hoe zit het nu met de Sint Annascholen, kunt ge daar nog wat van bedied in uwen zak krijgen? Dat gaat, eh! de onnoozele luttel exploiteeren?

En gij, Cies ex-molenaar, g'hebt daar bij de kiezing der garde-civieken wat armen praat uit uwe botten geschud, eh? Dat was me eene krijgsredevoering van pap en brokken, van leve den tap! en leve Cies!..

Sedert lang kan de eerw. heer pastoor van Emelghem, die oud en gebrekkelijk is, geene biecht meer ~~van den vater Bernardus te weten Pax vobis!~~ toe; Bernardus, die geene vijanden heeft, zondert niemand uit; noch den pasteur, noch den burgemeester, noch den voorstaander van Samper, noch Slotse, noch zelfs den direktor van de ciskes niet en noch veel min den witter van Emelghem... Pax vobis, vrede zij met u.... en met hulder maarte ook.

Apropos van paaschbiecht, wilt gij iets weten, 'k zal u iets vertellen: Bernardus adresseerde zich voor die groote zaak bij den zouaaf. 'K zat percies achter een vrouwmensch, die in haren kapmantel gedraaid al licht haren toer kreeg en 'k dacht: 'k zal dat hier al gauw kant en klaar maken; maar de zwarte kap zat en bleef zitten. Er liep een half uur voorbij en nog maar altijd mondje vol. Eindelijk geraakte de rok buiten en hoe stond ik te zien als ik een onzer grootste dibben, 't is te zeggen een onzer grootste kommeeren herkende.

'T was nu mijnen toer! Mijn mond was noch niet open en 't was al, mijn kind alhier en mijn kind aldaar, en 'k ben, djanter! veertig jaar onder dan de zouaaf. Nu, ik biechte zoals elkeen biecht: een geheele reek praat te dinne om met lepels t'eten en ik sloot met den grootsten steen, die op mijn herte lag, af te wentelen; te weten, dat 'k ne keer geene misse had gehoord.

maatschappij niet! Jammaar, burgemeester, ge kende ze pertang als ze diende om uwe hooverdij te vleien met deel te nemen in den stoet bij uwe instelling als burgemeester, en gij weet wel dat ze daar tegenwoordig was, want gij zondt haar eene vergelding. — Ware Louneville hier niet, eh?

Zondag trokken onze Sussen weeral naar Rouselare voor 'nen beevaart; wij gingen achter en wat hebben wij bemerkt?

1° Al de groote sussen, zoals onze regenciemannen, waren de stad ontloopen om niet te moeten meegaan. Die groote gaaien zijn beschaamd van hun eigen zelve en Bernardus zou het ook zijn, dat hij dom genoeg ware om zich alzo onder de voeten te laten trappelen gelijk zij.

2° Franciscus was van dees maal niet meé, omdat hij de verledene keer met zijnen kop door het venster der voituur vloog, niettegenstaande de vier gendarmen die erbij zaten en die gelast waren ervoor te zorgen. 'T schijnt dat die Franciscus een geheel vies man is en daarom laat men hem nu liever t'huis.

3° Men had de sussen verboden te Rouselare naar den Café de Commerce te gaan omdat er daar somtijds soirées worden gegeven en men vrées zag van verleiding; en toen ze aldaar toekwamen, konden de deuren der kleine herbergjes, zoals Saint-Luc, enz. onze sussen niet genoeg slikken!

4° Een van hen was, toen hij t'huis kwam, zoondig vol benedictie, dat zijn hoofd al lang in 't vaders dwijs de vaders openeten, goed vertelt dat aan niemand en ge kunt 'nen keer twee missen hooren. Leest ge gazetten, mijn kind, en welke?

— Ik lees, eerweerde vader, den *Burgervriend*, den *Kijk-uit*, den *Étoile* en den *Stinkard* van Brugge.

— Wat zegt ge, mijn kind! en zijt ge daarop g'abonneerd?

— Neen, eerweerde vader.

— Op de drij eerste moogt ge u nooit abonneren en bijzonderlijk niet op den *Étoile*: ze zijn alle drij slecht. Neemt ge een abonnement op den *Stinkard* en ge moogt ze dan alle vier gerust voortlezen. 'k ga u nu d'abslutie geven, hoe is uw naam, mijn kind?

— 'k heet ik Bernardus Pompe, eerw. vader.

— 't Is ongelooflijk! 't En is toch gij niet die den *Kijk-uit* schrijft?

— 't Is dezelve.

— Wel! wel! Onze lieve vrouwe van 't hijsteka-pelleke, zou 't waar zijn? Vertrek maar gauw van hier en loop naar den duivel!

En daarmee sloeg hij de schuif naar mijnen neus.

Bernardus is daar al geheel slecht meé! Geene abslutie en naar den duivel moeten!.. Maar waar